

ПРИМЕР ЗА ВСЯКО ВРЕМЕ

Тази седмица чествахме паметта на апостолите Петър и Павел и аз искам да поздравя всички именници – имате чудесни имена и ние се надяваме и се молим вие да живеете по начина, по който са живели тези, на които сте кръстени.

Но Петър и Павел не е празник само за именниците – те винаги са били един прекрасен пример за всички християните. Още през 4 век може би най-големият проповедник на източната църква Йоан Златоуст казва това по един много красив и прочувствен начин:

„Кой ще ми даде да се докосна до тялото на Павел, да се преклоня пред гроба му и да видя праха на тялото му, което допълнило в себе си недостига на скърбите на Христос, понесло Христовите рани, навсякъде занесло проповедта, праха на това тяло, в което Павел обходил вселената, праха на тялото, чрез което възвестявал Христос, осиял света по-сияйно от всяка мълния, издигнал глас, който за демоните бил по-ужасен от всеки гръм... В този глас присъствал сам Христос и навсякъде вървял с него. Аз бих желал да видя праха на ръцете, които били в окови – ръцете, чрез възлагането, на които (Павел) предавал Духа... Бих желал да видя праха на очите, които не напразно изгубили зрението си, прозрели спасението на вселената и още в тялото си се удостоили да видят Христа... Аз желая да видя праха на тези нозе, които обиколили цялата вселена и не се уморили, които били заключени в клада, когато се поклатила тъмницата, които обходили обитаемата и необитаемата земя, и които пътешествали по нея... Аз бих желал да видя този духовен лъв. ...И Павел бил човек, и той имал еднакво с нас естество, и всичко останало при него било еднакво с нашето. Но понеже той показал велика любов към Христос, то възлязъл по-високо от небето и застанал с ангелите. По този начин, ако и ние пожелаем, макар и донякъде да се извисим и да запалим в себе си този огън, то и ние ще бъдем в състояние да подражаваме на святия (апостол)¹.“

Йоан Златоуст е живял 4 века след Петър и Павел. Чудя се, има ли какво да ни каже този приемр 16 века по-късно? За да отговорим на този въпрос Днес искам да си спомним накратко живота на тези двама души от 1 век и да видим има ли нещо, което можем да е полза за модерния човек от 21 век.

Петър и Павел произлизат от един и същ етнос – и двамата са евреи. Но между тях има и много разлики. Петър е роден и израстнал в Израел, областта Галилея. Павел е част от еврейската диаспора – той е от един град на име Тарс, който не се намира в Израел, а е център на Римската провинция Киликия.

¹ Йоан Златоуст. Коментар на посланието на апостол Павел към Римляните. [Беседа 32](#).

Петър е от семейство на еврейски занаятчии. По професия той е рибар, една прослойка, която не можем да наречем бедна, но за когото също така не можем да предполагаме, че е особено образован. Ние дори не сме сигурни, че Петър е можел да чете и пише.

Павел е съвсем различен – неговите родители, макар да са били евреи са придобили статута на римски граждани. Не всеки, който е живеел на територията на римската империя е бил римски гражданин. Това е бил статус запазен за сравнително малък брой хора и е носел значителни съдебни и данъчни предимства. Павел получава тази привилегия по наследство и по-късно тя му помага много когато в своите пътувания трябва да отговаря пред римски чиновници.

Днес хората, които имат тази възможност изпращат децата си да учат в чужди елитни училища. Нещо подобно прави и Павел - макар да е роден в Тарс той учи в Ерусалим при Гамалиил, един от най-почитаните религиозни учители по онова време. За разлика от Петър Павел получава много добро религиозно образование с цел самият той да стане равин или религиозен учител.

Еврейските равини не са получавали заплата за своето поучение. Затова те обикновено са усвоявали някой друг занаят, с който да се прехранват. Затова Павел е правел шатри – обработвал е кожа. Но това не намалява неговата ученост и образование.

Така че ние имаме пред себе си двама доста различни човека: И Петър и Павел са дълбоко вярващи, но вероятно по доста различен начин. Петър е вярвал простичко, по детски в това, което още като дете е учил за Бога на Израел. Павел от друга страна можем да сравним със съвременен професор по богословие. Въпреки това Бог избира и двамата и прави и двамата водачи на ранната църква. Ученият Павел и не особено образованият Петър стоят един до друг.

И това може да е първият урок за нас – Бог призовава най-различни хора и използва най-различни хора. Произход, образование, професия, местожителство – нито едно от тези неща не може да бъде пречка да бъдем използвани от Бога. Но и обратно, не можем да смятаме, че имаме някаква привилегия пред Бога поради някое от тези неща – това, че сме от християнска страна, от евангелски род или че от деца посещаваме църква. В крайна сметка решаващи са Божият призив и нашият отклик и готовност да следваме този, когото наричаме Господ и Спасител където и да ни призове Той. Ако направим това ние ще бъдем използвани от Него – без значение от всички останали неща, които притежаваме или не притежаваме. Така че тази сутрин аз искам да ви насърча – не се питайте дали Бог иска или може да ви използва. Молете се, за да разберете къде и как Той е избрал да ви използва. И след това проверете в себе си дали сте готови да отговорите на това, за което Той иска да ви използва.

Можем да отидем дори по-далеч в това – Бог използва дарбите, които някои хора имат, но Бог използва някои хора въпреки това, че нямат дарби. Вижте отново колко различни са Петър и Павел по своето образование. Но когато отворим страниците на Новия Завет можем да видим книги написани и от двамата. Вярно е, техният брой не е еднакъв. Павел е написал вероятно 12² послания. Петър е написал само 2. Бог е използвал учеността и таланта на Павел, за да напише половината Нов Завет. Всъщност вероятно Павел е писал и други писма, които не са достигнали до нас – ние знаем, че е писал писмо до църквата в Лаодикия и поне още едно писмо до Коринт, които не са запазени. Може би има и други, за които изобщо не подозираме.

Но името на Петър също е в Новия Завет. Помислете си колко малко други хора са оставили своите имена там. Лука, за когото можем да сме сигурни, че е бил доста образован. Матей, който е бил бирник и по всяка вероятност също е получил не лошо образование. Йоан, който може би има връзка с първосвещеническият род и това предполага образование по-добро от обичайното. Марк, родителите на когото са били заможни хора и по всяка вероятност също е бил образован. Не знаем нищо за Яков и Юда освен, че са били роднини по плът на Исус. Остава Петър – простият, обикновен рибар, който е прекарал по-голямата част от живота си не като е писал писма, а като е хвърлял въдици и теглил мрежи. Но ето ги неговите две писма – те стоят в нашите Библии, ние продължаваме да ги четем днес и продължаваме да извличаме духовна полза от тях. Ако Светия Дух е използвал ерудицията на Павел Той също така е използвал и липсата на ученост на Петър, за да напише нещо боговдъхновено, което продължава да служи и днес на всички християни.

Мислиш, че Бог не може да те използва? Мислиш, че нямаш качества? Помисли пак.

Нека да продължим по-нататък с образите на Петър и Павел. И двамата са хора, които през живота си са вършили неща, с които не могат да се гордеят. Петър се отрича 3 пъти от Христос. Павел преследва църквата.

Петър не се отрича пред някой войник, който го заплашва с меч – отрича се пред една слугиня. Евангелист Матей разказва, че когато тази слугиня му казва, че знае, че той е от учениците на Исус Петър започва да кълне. Текста не е напълно ясен, но може би Петър проклина Христос, за да разсее подозрението.

За Павел също има някои интересни подробности. Деяния 7 глава описва смъртта на първия мъченик на църквата – Стефан, който е убит с камъни. Ст. 58 казва: *„И свидетелите сложиха дрехите си при нозете на един момък на име Савел.“*

² В научните среди има спор колко от исмата, които носят името на Павел наистина са написани от него, но в случая това не ни интересува.

Съвременният читател може да пропусне този стих без да разбере много от него и дори да се чуди защо изобщо Лука го е написал. Но за първите читатели той е имал значение. Когато евреите са изпълнявали смъртно наказание за богохулство чрез убиване с камъни (както става в случая) те са слагали дрехите си пред главният обвинител. Тук това е човек на име Савел – същият, когото ние познаваме като апостол Павел. Павел е пряко виновен за смъртта на Стефан.

Мисля, че е много важно ние да помним тези части от историята на Петър и Павел. Двата главни апостоли не са били хора, живота на които е бил бял от началото до края. Петър е човек, на когото Христос може да каже: „*Махни се зад мен сатана.*” Павел е човек когото Той може да попита: „*Защо ме гониш?*” Те са били хора, които са кълнели Христос и които са гонили и убивали другите християни.

Но Павел и Петър са хора, които са изпитали Божията благодат. След като се отрича от Христос Петър е срещнат от същия този Христос. Той 3 пъти го пита дали Го обича и след това му заповядва да пасе агънцата Му. Павел също е срещнат от възкръсналият Христос по пътя за Дамаск и зрението му е временно отнето, за да може да започне ясно да вижда невидимото.

Някои от нас не са родени в християнски семейства и преди да повярват са правили неща, с които не могат да се гордеят. Някои са падали дори след като вече са били вярващи. Но живота на Петър и Павел ни показва, че ние никога не трябва да се питаме: „Ще ми прости ли Бог? Мога ли да продължа оттук нататък?” Бог не само е готов да им прости – Той първи тръгва към тях. Христос среща Петър на брега на езерото и го пита „*Обичаш ли ме?*” Христос среща и Павел по пътя към Дамаск и по подобен начин го пита: „*Защо ме гониш?*” И Христос не спира дотук – след това Той поставя точно тези двамата за апостоли и им поверява най-важната задача в младата църква.

Виждал съм християни, които са измъчвани от чувство за вина. Виждал съм вярващи, които месец след месец не смеят да посегнат към Господната трапеза понеже се чувстват недостойни. Истината е, че никой от нас не е достоен да събира дори трохите под Божията трапеза. Но ние все пак пристъпваме като се надяваме не на нашата праведност, а на голямата милост на Христос³. Това се нарича благодат.

Когато света е направил всичко, което е възможно да се направи срещу Бога и ближния, когато е отхвърлил Бога по всеки възможен начин, Христос влиза в този свят, за да умре за Него. Той прави това за Петър и Павел. Той прави същото и за мен и теб, за всеки един от нас.

И тази сутрин аз искам да ви покана – погледнете живота на Петър и Павел и вижте в него Божията благодат към нас. И след това пристъпете смело и

³ Базирано на евхаристийната литургия на Методистката църква.

с радост към Бога – не водени от някакво лъжливо чувство за себеправедност, а от вяра, която знае, че

Божията милост трае довека

И верността Му из род в род.

Мисля, че оново можем да продължим и по-нататък. Когато Петър и Павел преживяха Божията милост се случи нещо интересно - Христос промени имената им.

Симон става Петър, което означава камък.

При Павел тази промяна е още по-интересна. Павел произлиза от Вениаминовото племе откъдето е първият еврейски цар. Неговото рождено име е Савел, което не еврейски се произнася Саул. Името означава „голям” и точно така се е казвал първият еврейски цар. Но когато става апостол той започва да използва името Павел. Това е гръцко име, което той вероятно използва понеже обикаля римски територии. Но самото име означава „малък” и това носи интересно послание.

Симон става скалата Петър, а Савел става Павел – този, който преди се е стремил да бъде голям сега има за цел да служи на другите.

Мисля, че това също е нещо, което важи и за нас. Когато се обърнем към Бога ние получаваме ново име – християнин – и това би трябвало да отразява една промяна и на нашия живот. Това е начинът Бог да ни използва – Той ни приема такива каквито сме, но не ни осатвя такива каквито сме. Той работи с нас.

Това е нещо, което не се харесва на някои хора. Много по-лесно е да бъдеш спасен по благодат и с това всичко да приключи. Но християнството не свършва дотук – то започва оттук. След като ни даде Своята благодат Бог започва да ни прави хора, каквито трябва да бъдем – истински човеци създадени по Божия образ, които отразяват този образ. Да отразяваш Божия образ може да означава много неща, но едно нещо, което със сигурност означава е, че този образ позволява в човека да бъде видян Бог. Гледайки нас хората трябва да могат да видят какъв е Бог, как Той действа, как обича.

Но има и още – ние не само сме спасени ОТ нещо ние сме спасени ЗА нещо – спасени сме, за да участваме в Божието дело на земята. Затова Петър и Павел са направени нови хора, техните имена са променени и те са изпратени като апостоли на Христос. Ние не трябва да очакваме нищо по-малко. Ние също сме призвани да се променяме чрез Божията благодат, за да бъдем на свой ред изпратени като Божии съработници и посланици на Христос в един свят, който не познава Бога, Който го е направил.

Понякога, когато чуват това, хората се плашат. Такъв живот им се струва твърде изискващ и те се страхуват, че той ще им ограби радостта и удоволствието. Но ако гледаме в правилната перспектива точно такъв живот си струва да бъде живян.

Големият полски писател Хенрик Сенкевич има един художествен разказ за това как през 1 век император Нерон влиза тържествено в Рим начело на горда процесия. Огромна тълпа се е събрала да го посрещне. Между хората е и апостол Петър, който също е дошъл да види императора. Докато царската колесница минава покрай него погледите на двамата се срещат. Сенкевич пише: Никой не разбира, че в този момент двама господари на света се поглеждат в очите – блестящият император и дрипавият рибар. Никой не знае също, че след няколко стотин години хората ще кръщават кучетата си Нерон и синовете си Петър.

Да изберем да служим на Бога никога не е проигран живот. Всъщност всеки друг живот е проигран. Това не изглежда така в един свят поразен от греха на всяко ниво. Понякога това може да не изглежда така и даже за самите нас – особено когато нашите собствени страсти и егоизъм вземат думата и заглушават всеки друг глас. Но ние сме създадени от Бога и единствено живейки в хармония с целта, за която сме били създадени ние можем да бъдем истински хора и да се наслаждаваме в пълнота на всичко останало. Християнското ученичество наистина ни отнема всичко, което имаме, но само за да ни даде много повече от това, което иначе бихме могли да притежаваме. Когато отворим Библията едни от думите, които срещаме най-често са мир, любов, надежда и свобода. Това не са неща, които могат да се разкажат и опишат – те могат единствено да се преживеят. Затова отново Библията не е пълна с необорими аргументи и желязна логика, но постоянно отправя една покана – „Ела и виж.” „Вкусете и вижте, че Господ е благ.”

Нека да продължим по-нататък: Петър и Павел са основата, на която е изградена църквата. Може би някои от нас не са съгласни с това и смятат, че Христос е единствената основа, на която църквата стои. Разбира се, Христос е основата, но нека да прочетем заедно

Ефесяни 2:20 бяхте съградени върху основата на апостолиите и пророците, като е краеъгълен камък сам Христос Исус.

Никаква основа на църквата не може да има без Христос и Неговото възплъщение, живот като човек, смърт на кръста и възкресение от мъртвите. Но Бог също така е използвал по забележителен начин и някои хора, за да съгради младата църква. Петър и Павел са първи сред тях. В едно време когато не е имало финанси, църковни сгради или християнска литература те са предали и запазили чиста вярата, утвърдили са навопоярвалите, пътували са по целия свят с благата вест, навсякъде са основавали църкви и са написали голяма част от това, което днес познаваме като Нов Завет. Павел достига до Гърция, само на няколко стотин километра от нашия град. Тези хора наистина са били основа, на която църквата е била съградена и на която все още стои.

Никой от нас няма да бъде подобна основа. Но нашият живот също оказва някакво влияние на хората, с които общуваме. Много от вас познават

възрастни вярващи, които са преживели гоненията по време на комунизма и са останали верни. Една шепа такива хора започна да работи за изграждане на църквата когато в България получихме религиозна свобода. И когато тези хора един по един си отиват ние си даваме сметка, че те са оставили следа, оказали са влияние върху нашия живот – дори по-рано да не сме осъзнавали това. Аз съм имал привилегията да познавам някои такива хора, които са ми показали какво означава не само да говорят, но и наистина да живеят своята вяра. И техният живот, понякога тих и не особено показан, за мен е бил едно доказателство за съществуването на Бога и за любовта на Христос много по-силно от всички логически аргументи, които съм чувал.

Но знаете ли, в църква съм срещал и други хора – хора, които на практика са заплашвали да съборят вярата ми чрез своите думи и начин на живот.

Начинът, по който живеем има значение. Ние ще оставим своето наследство – без значение дали искаме или не. Въпросът е какво ще бъде то? Понякога ние се държим като крайни индивидуалисти – това, което правя е само между мен и Бога. Но това, което правим рядко е само между нас и Бога – в повечето случаи то засяга, прави впечатление и на другите хора. И ние трябва да си даваме сметка за това. Искаме или не искаме с начина си на живот ние поставяме една основа, от която Христос и християнството ще бъдат или одобрени или критикувани.

В това отношение Петър и Павел могат да бъдат един голям пример за нас. Те не са били свършени хора. Всъщност в своето послание към галатяните Павел разказва как се е скарал с Петър и то не насаме, а пред други хора. Няма много подробности и не знаем как е завършил този сблъсък и как двамата са се помирили накрая, но Петър и Павел не са били свършени хора. Те обаче, въпреки своите недостатъци, са били верни хора.

Ние също не сме свършени хора и няма да станем такива поне докато не отидем при Бога. Няма и нужда да бъдем такива стига в нас да може да бъде видяна искрена вяра живяна на практика доколкото ни стигат силите. Това не е свършено, но е достатъчно. И това е още един урок, на който Петър и Павел ни учат.

Едно последно нещо за двамата апостоли – макар да са толкова различни хора те завършват живота си по един и същ начин.

През 67 година сл. Христос започва първото гонение на църквата. Традицията казва, че император Нерон бил отдаден на изкуството и желал да напише песен подобна на Илиада на Омир. Омир обаче гледал с очите си как великия град Троя гори, а той нямал вдъхновение. За да компенсира това Нерон заповядал да запалят Рим, за да може да го гледа как гори. Пожарът продължил 9 дена и стотици хора загинали докато Нерон доволен пишел своята песен. Когато станало известно, че пожарът е умишлено причинен от императора се надигнало голямо негодувание. За да се справи

с него Нерон казал, че той е невинен, а пожарът е запален от новата секта на християните.

По това време християнството не било официално позволена религия и вярващите се срещали тайно. Това довело до страшни слухове за тях. Понеже се наричали братя и сестри започнали да говорят, че на събранията им се случват страшни кръвосмешения. Понеже приемали Господна трапеза, която наричали тяло и кръв плъзнал слухът, че отвличат бебета, които след това изяждат. Понеже нямали образ на своя Бог ги обвинявали в атеизъм.

Всичко това породило голямо подозрение и омраза към тях и когато Нерон казал, че християните са врагове на човечеството и са запалили Рим много хора повярвали.

Така започнало първото гонение. За да успокои народа Нерон прибегнал до нещо много познато – хляб и зрелища. Той раздавал храна на хората останали без покрив от пожара и организирали игри, в които християните били измъчвани и убивани по всякакви начини. Някои били обличани в кожи на диви животни и срещу тях насъсквали хищници на арената. Други били намазвани с восък, разпъвани на кръстове и запалвани живи, за да осветяват същите тези арени.

Много малко автентични документи са останали от това време, но се предполага, че Петър и Павел по това време се намирали в Рим и били убити при гонението на Нерон.

Петър бил осъден да бъде разпънат на кръст. Той обаче не се смятал за достоен да умре като своя Господ и помолил да бъде разпънат надолу с главата. Молбата му била удовлетворена.

Павел, понеже бил римски гражданин и поради това защитен от подобна екзекуция, бил убит с меч.

В своята великолепна книга Quo Vadis Сенкевич разказва за времето на това гонение. Докато то бушувало с пълна сила християните започнали да молят Петър да напусне Рим, за да опази живота си. Макар отначало той да се противял в края на каищата те го убедили. Докато излизал от града облечен с чужди дрехи Петър видял към него да се приближава човек излъчващ слънчева светлина. Кой си ти? попитал Петър. Отговорът, който получил бил: „Аз съм Христос и понеже ти напускаш Моя народ, Аз отивам в Рим, за да бъда разпънат втори път.”

Тогава Петър се върнал.

Сенкевич пише:

„И още същата вечер отиде да поучава и кръщава ония, които искаха да се окъпят във водата на живота.

И оттогава отиваше всеки ден, а след него всеки ден се стичаха все по-многобройни тълпи. Изглеждаше, че от всяка мъченическа сълза са се родили нови последователи и че всеки стон на арената е дал отзвук в

хиляди гърди. Цезарят плуваше в кръв, Рим и целият езически свят беснееше. Но тези, които не можеха да понасят повече престъпленията и безумията, тези, които бяха тъпкани, тези, чийто живот беше нещастен и угнетен, всички потиснати, всички скръбни, всички нещастни идваха да слушат чудния разказ за бога, който от любов към хората се бе оставил да бъде разпнат, за да изкупи техните грехове. И намирайки бог, когото можеха да обичат, те намираха онова, което не би могъл да даде на никого тогавашният свят — щастие, изградено върху любовта.

А Петър разбра, че нито цезарят, нито всичките му легиони няма да надвият живата правда, че тя не може да бъде удавена ни в сълзи, ни в кръв и че тъкмо сега тя започва да побеждава.”

Днес честваме паметта на апостолите Петър и Павел. Но ние не просто споменаваме имената – ние си напомняме за общата вярата, която имаме с тях.

Погледнете Петър и Павел. Вижте живота им. И след това излезте навън и живеете като тях водени от същата вяра.